

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
Комунальний навчальний заклад фахової передвищої освіти "Корсунь-
Шевченківський педагогічний фаховий коледж
ім. Т.Г.Шевченка Черкаської обласної ради"**

Затверджую
Директор педагогічного коледжу
Л.М.Семененко
«__» _____ 2021 р.

**ПРОГРАМА
вступного випробування з української мови
зі спеціальностей:
013 «Початкова освіта»,
014.10 «Середня освіта (Трудове навчання та технології)»**

Погоджено на засіданні циклової комісії викладачів української мови та літератури
Протокол № 8 від «22» березня 2021 року

Голова циклової комісії

К.О.Сизоненко

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
з української мови (тестові завдання)
зі спеціальностей: 013 «Початкова освіта»,
014.10 «Середня освіта (Трудове навчання та технології)»
для вступників на основі повної загальної середньої освіти

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного випробування з предмета «Українська мова» розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для ЗЗСО.

У програмі враховано державний статус української мови, її суспільні функції, взято до уваги специфіку навчального предмета, що має виразні інтегративні функції, здатність справляти різнобічний навчальний, розвивальний і виховний впливи на учнів, сприяти формуванню особистості, готової до активної, творчої діяльності у всіх сферах життя демократичного суспільства, сучасні організаційні форми, методи і технології навчання рідної мови в загальноосвітній школі.

Враховано мету вивчення шкільного курсу рідної мови, що полягає у формуванні національно свідомої, духовно багатой мовної особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами рідної мови — її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо), тобто забезпечує належний рівень комунікативної компетенції. Зазначена мета передбачає здійснення навчальної, розвивальної і виховної функцій освітнього змісту навчального предмета.

Матеріал програми з української мови розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоепія», «Орфографія», «Розвиток мовлення»).

Абітурієнти з предмета «Українська мова» повинні вміти:

- правильно писати слова з вивченими орфограмами;
- знаходити й виправляти орфографічні помилки;
- визначати звукове значення букв у слові;
- визначати спосіб творення слів;
- знати лексикологію української мови;
- розрізняти синоніми, омоніми, антоніми, пароніми, однозначні та багатозначні слова, пряме й переносне значення слів;
- розуміти і пояснювати значення фразеологізмів;
- застосовувати морфологічні норми української мови;
- вміти ставити розділові знаки на основі вивчених правил у простих, простих ускладнених та складних реченнях;
- дотримуватися норм мовленнєвого етикету.

Вступні випробування з української мови проводяться у формі тестування.

Українська мова

Фонетика і графіка. Орфоенія і орфографія

Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі. Подовжені звуки.

Букви й інші графічні засоби. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв **я, ю, є, ї, щ** та буквосполучень **дз, дж**.

Склад. Наголос.

Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі.

Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Чергування **у-в, і-й**.

Орфограма. Орфографічна помилка.

Правила вживання апострофа, м'якого знака. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження.

Будова слова, словотвір і орфографія

Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Найпоширеніші чергування голосних і приголосних звуків.

Вимова і написання префіксів **з- (зі-,с-), роз-, без-, пре-, при-**.

Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.

Правопис складних і складноскорочених слів.

Лексикологія і фразеологія

Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.

Синоніми, антоніми, омоніми.

Загальноновживані слова. Діалектні та професійні слова. Запозичені слова.

Застарілі слова. Неологізми.

Поняття про фразеологізми. Фразеологізми в ролі членів речення.

Морфологія і орфографія

Поняття про самостійні та службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменник: назви істот і неістот, загальні і власні назви.

Рід, число, відмінки іменників. Типи відмін іменників. Незмінні іменники. Способи творення іменників.

Правопис відмінкових закінчень іменників.

Правопис найуживаніших суфіксів. Велика буква у власних назвах.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні і короткі форми прикметників. Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.

Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробових та збірних) і порядкові. Числівники прості, складні, складені.

Відмінювання кількісних і порядкових числівників.

Правопис числівників.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників.

Правопис займенників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова. Види дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Часи дієслів. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число (у теперішньому і майбутньому часі). Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.

Безособові дієслівні форми на **-но, -то**.

Правопис дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення.

Правопис прислівників.

Прийменник як службова частина мови. Непохідні й похідні прийменники.

Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності й підрядності, їх види.

Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки.

Написання часток **бо, но, то, от, таки**.

Не з різними частинами мови.

Вигук як частина мови.

Правопис вигуків.

Синтаксис і пунктуація

Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення. Члени речення (підмет і присудок; присудок простий і складений; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.

Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні й неповні речення.

Тире в неповних реченнях.

Однорідні члени речення. Узагальнююче слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення.

Розділові знаки при однорідних членах речення.

Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них.

Відокремлені другорядні члени речення (у тому числі уточнюючі).

Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення, його типи. Складносурядне сполучникове речення. Складнопірядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види пірядних речень. Складне речення з кількома пірядними.

Розділові знаки в складносурядному і складнопірядному реченнях.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог.

Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

Розвиток мовлення

Поняття про спілкування і мовлення. Ситуація спілкування: адресат, адресант, адреса, адрес мовлення, мета й умови спілкування, повідомлення (висловлювання), його зміст і форма. Тема й основна думка висловлювання. Різновиди мовленнєвої діяльності; говоріння, писання, читання, слухання. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність. Мовленнєві помилки. Етика спілкування й етикет.

Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.

Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий і публіцистичний.

Поняття про типи мовлення: розповідь, опис, роздум.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко С.П. Українська мова. Зовнішнє незалежне оцінювання / Посібник для тренування. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013.
2. Шелехова Г. Т., Остаф Я. І., Скуратівський Л. В. Рідна мова: Підручник для 9 кл. — К.: Освіта, 2002.
3. Українська мова: Підручник для 11 кл. загальноосвітніх навчальних закладів / рівень стандарту/ О.В. Заболотний, В.В. Заболотний . – К: Генеза, 2011.
4. Передрій Г. Р., Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т., Остаф Я. І. Рідна мова: Підруч. для 7 кл. — К.: Освіта, 2003.
5. Олійник О. Б. Українська мова: Підручн. для 8 кл. серед. шк. — К.: Вікторія, 2004.
6. Новосолова В.І., Скуратівський Л.В., Плетньова Л.В. Українська мова: збірник тестових завдань для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. – К.: Генеза, 2009.
7. Білецька О.В. Українська мова. Збірник тестових завдань для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2013.
8. Український правопис/ Ін-т мовознавства ім.О.О.Потебні НАН України, Ін-т української мови НАН України.-К.: Наукова думка,2012.
9. Авраменко О. М., Блажко М.Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. 1 частина.-К.:Грамота,2012.
10. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: Навчальний посібник-7 видання, стереотип.-К. Вища школа, 2006.
11. Гуйванюк Н.В. та інші. Українська мова. Схеми, таблиці, тести: Навчальний посібник. -Львів:Світ,2005.

Критерії оцінювання знань з української мови для вступників зі спеціальностей : 013 «Початкова освіта», 014.10 «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» на основі повної загальної середньої освіти

Критерії оцінювання знань вступників за двохсотбальною шкалою.

I рівень – початковий. Відповідь вступника при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

II рівень - середній. Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний наводити приклади, володіє елементарними знаннями, уміннями, навичками.

III рівень – достатній. Вступник знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.

IV рівень – високий. Знання вступника є глибокими, міцними, узагальненими, системними; вступник уміє застосовувати знання творчо.

Кожна правильна відповідь оцінюється 5 балами.

Рівні навчальних досягнень вступників	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Початковий	70	Вступник може розрізнати об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності
	80	Вступник фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними.
	90	Вступник відтворює менш як половину навчального матеріалу; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь та навичок.
Середній	100	Вступник має недостатній рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу; здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень учителя, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причини, слабо орієнтується в поняттях.
	110	Вступник знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; формулює поняття, наводить приклади; підтверджує висловлене судження прикладами.
	120	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання на практиці.
Достатній	130	Вступник правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі приклади на підтвердження певних думок.
	140	Знання вступника є достатньо повним, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між мовними явищами, фактами, робити висновки; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.

	155	Вступник вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття.
Високий	170	Вступник володіє глибокими й міцними знаннями, робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові мовні факти, явища, ідеї, наводить доречні приклади.
	185	Вступник володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх; уміє застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності.
	200	Вступник має системні, дієві знання, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу явищ; відповідь повна, глибока, аргументована.